

**Actualisatie Eco-effectscan
Van Ruysdaellaan 41-69
te Leidschendam**

**Opdrachtgever
Van Wijnen Projectontwikkeling
Midden B.V.
te Harderwijk**

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk

www.aquaterranova.nl

**Actualisatie Eco-effectscan
Van Ruysdaellaan 41-69
te Leidschendam**

**Opdrachtgever
Van Wijnen Projectontwikkeling Midden B.V.
te Harderwijk**

Datum: 11 september 2023
Rapportnr.: 21059/AQT302aFF/MA
Status: Definitieve rapportage versie 2

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

COLOFON

Titel : **Actualisatie Eco-effectscan van Ruysdeallaan 41-69 te Leidschendam**

Opdrachtgever : Van Wijnen Projectontwikkeling Midden B.V.
Contactpersoon : mw. [REDACTED]

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk

www.aquaterranova.nl

Projectteam

Projectmanager : dhr. [REDACTED]
Contactpersoon : mw. [REDACTED]
Auteur : dhr. [REDACTED]
Veldwerk : dhr. [REDACTED]
Kwaliteitsborger : mw. [REDACTED]

Projectnummer : **21059**

Aqua-Terra Nova BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Vrijgave auteur	Goedkeuring kwaliteitsborger
3 augustus 2022 / 11 september 2023	versie 1 / Definitief versie 2	[REDACTED]	[REDACTED]

© 2023 Aqua-Terra Nova B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doelstelling	5
1.3	Leeswijzer	5
1.4	Verantwoording	5
2	METHODE.....	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Projectbeschrijving	6
2.3	Wettelijk kader Wet natuurbescherming.....	6
2.4	Beoordeling beschermde natuurgebieden	6
2.5	Aanwezigheid beschermde planten en dieren	6
2.6	Effectbeoordeling en toetsing.....	7
3	PLANGEBIED.....	8
3.1	Ligging	8
3.2	Bestaande situatie.....	8
3.3	Beoogde situatie en activiteiten	10
3.4	Veldbezoek.....	10
4	RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING.....	11
4.1	Natura 2000-gebieden	11
4.2	Ecologische verbindingzones	12
4.3	Houtopstanden	13
5	RESULTATEN SOORTBESCHERMING.....	14
5.1	Vaatplanten.....	14
5.2	Vogels	14
5.3	Grondgebonden zoogdieren	15
5.4	Vleermuizen	15
5.5	Amfibieën.....	17
5.6	Reptielen.....	17
5.7	Vissen.....	17
5.8	Overige beschermde soorten	17
6	CONCLUSIES EN ADVIES.....	18
6.1	Gebiedsbescherming.....	18
6.2	Soortenbescherming	18
6.3	Advies en vervolgstappen.....	19
6.4	Geldigheid.....	19
7	REFERENTIES	20
8	BIJLAGE 1 WAARNEMINGEN VLEERMUISONDERZOEK	21

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Van Wijnen Projectontwikkeling Midden B.V. is voornemens een kantoorgebouw te slopen en een nieuw appartementencomplex te realiseren aan de Van Ruysdaellaan 41-69 te Leidschendam. Tevens worden er bomen gekapt en groen verwijderd. Er wordt niet aan de watergang gewerkt die ten noordoosten en noordwesten van het plangebied loopt. Voor dit project dienen onder andere de gevolgen van de ruimtelijke ingrepen op de aanwezige flora en fauna te worden weergegeven. In dit kader is de onderhavige Eco-effectscan uitgevoerd door Aqua-Terra Nova BV.

1.2 Doelstelling

De Eco-effectscan heeft als doel te inventariseren of het project mogelijk in strijd is met de Wet natuurbescherming of het Natuurnetwerk Nederland in de Wet ruimtelijke ordening. Hiertoe worden de effecten van de activiteiten op beschermde gebieden en soorten inzichtelijk gemaakt. Daarnaast wordt geadviseerd hoe te handelen in het kader van de natuurwetgeving¹.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de onderzoeksmethode en het toetsingskader van de Eco-effectscan beschreven. In hoofdstuk 3 worden het project en het plangebied beschreven. Mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland worden beschreven in hoofdstuk 4. De resultaten van de inventarisatie en mogelijke effecten op beschermde soorten worden in hoofdstuk 5 beschreven. Tot slot volgen in hoofdstuk 6 de conclusies en worden eventueel te nemen maatregelen geadviseerd. Bronvermeldingen zijn in de tekst aangegeven met een nummer dat naar het desbetreffende nummer in de referentielijst verwijst.

1.4 Verantwoording

Bij ecologische veldwerkzaamheden is een volledige garantie over de afwezigheid van soorten niet te geven. Door de inzet van ter zake kundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt onze onderzoekskwaliteit gewaarborgd.

2 METHODE

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de resultaten van de voorliggende rapportage tot stand zijn gekomen. Dit hoofdstuk dient tevens als onderbouwing van de conclusies. In het kort wordt weergegeven hoe de Wet natuurbescherming in het project wordt geborgd.

2.2 Projectbeschrijving

Het project wordt beschreven aan de hand van de door de opdrachtgever verstrekte informatie. Hiertoe worden de omvang en de ligging van het plangebied beschreven in relatie tot groenstructuren in de omgeving, wordt de bestaande situatie geschetst en worden de beoogde activiteiten omschreven.

2.3 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

In de Wet natuurbescherming zijn beschermde soorten en gebieden aangewezen¹. Hierbij zijn beschermde soorten ingedeeld in drie regimes (respectievelijk art. 3.1, 3.5 en 3.10). Artikel 3.1-3.4 betreffen regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het wild levende vogels in de Europese Unie. Artikel 3.5-3.9 betreffen regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen. Artikel 3.10-3.11 betreffen regels ter bescherming van niet onder art. 3.5 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet.

Alle in de Wet natuurbescherming genoemde soorten zijn strikt beschermd¹. De bescherming van soorten is met name gericht op instandhouding van populaties en verblijfplaatsen van individuen. Hierbij wordt het 'nee, tenzij'-principe gehanteerd. Handelingen in strijd met de verbodsbepalingen zijn per definitie verboden. Uitzonderingen voor overtreding van de verbodsbepalingen kunnen worden verleend middels vrijstellingen en ontheffingen. Tevens is de zorgplicht te allen tijde van kracht voor alle planten en dieren.

2.4 Beoordeling beschermde natuurgebieden

Op basis van provinciale en lokale kaartendatabases wordt de ligging van natuurgebieden in de omgeving van het plangebied inzichtelijk gemaakt. Het betreft gebieden uit de Wet natuurbescherming (Natura 2000-gebieden) en gebieden uit het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Indien dergelijke beschermde natuurgebieden binnen een straal van 5 km van het plangebied gelegen zijn of de ingreep een zodanig karakter heeft dat effecten op grotere afstand mogelijk zijn, wordt de wettelijke status beschreven. Daarnaast wordt beoordeeld of negatieve effecten op de gebieden uitgesloten kunnen worden, zowel door de werkzaamheden zelf als voor eventuele effecten van stikstofdepositie door de werkzaamheden op natuurgebieden.

2.5 Aanwezigheid beschermde planten en dieren

Aan de hand van een veldbezoek, verspreidingsatlassen, overige naslagwerken en lokale waarnemingen wordt een lijst samengesteld van beschermde soorten behorend tot artikel 3.1, 3.5 en 3.10 welke in en in de nabije omgeving van het plangebied zijn waargenomen of potentieel aanwezig zijn. Deze lijst met soorten is een momentopname, is niet limitatief en kan aangevuld worden met beschermde soorten waarvan de aanwezigheid aannemelijk is.

Voor deze soorten wordt op basis van het verkennend locatiebezoek de geschiktheid van biotopen in het plangebied beoordeeld. De beoordeling van de aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied resulteert in de vaststelling:

- Niet aanwezig c.q. afwezig; de soort is niet in de omgeving waargenomen of het plangebied vormt geen geschikt biotoop voor de soort welke in de omgeving waargenomen is; de beoordeling van de afwezigheid wordt uitsluitend in uitzonderingen behandeld; soorten welke op de inventarisatielijst zijn opgenomen en niet worden behandeld, worden per definitie beoordeeld als niet aanwezig c.q. afwezig;
- niet uit te sluiten; de soort is in de omgeving waargenomen of kan op basis van betrouwbare bronnen* verwacht worden en het plangebied vormt geschikt biotoop voor verblijfplaatsen of andere functionele onderdelen van de leefomgeving van de soort;
- aanwezig; de soort is tijdens het locatiebezoek waargenomen of de soort is in het plangebied waargenomen op basis van betrouwbare bronnen*.

*Betrouwbare bronnen zijn minder dan 3 jaar oude gegevens van overige ter zake kundigen en de NDFF.

2.6 Effectbeoordeling en toetsing

Voor de aanwezige beschermde soorten of beschermde soorten waarvan de aanwezigheid niet uitgesloten kan worden, worden de effecten van de voorgenomen handelingen beoordeeld en getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en de zorgplicht.

De toetsing is gericht op aantasting en verstoring van individuen en hun functionele leefomgeving en mogelijke effecten op nabijgelegen natuurgebieden. De toetsing is afhankelijk van de kwetsbare periode waarin handelingen een effect kunnen hebben. Vervolgens wordt beoordeeld of aantasting van individuen en hun functionele leefomgeving een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de regionale of landelijke populatie.

Per soortgroep worden de handelingen getoetst aan de verbodsbepalingen en de zorgplicht. Per beschermingscategorie worden hierbij verschillende toetsingskaders gehanteerd (zie tabel 2.1).

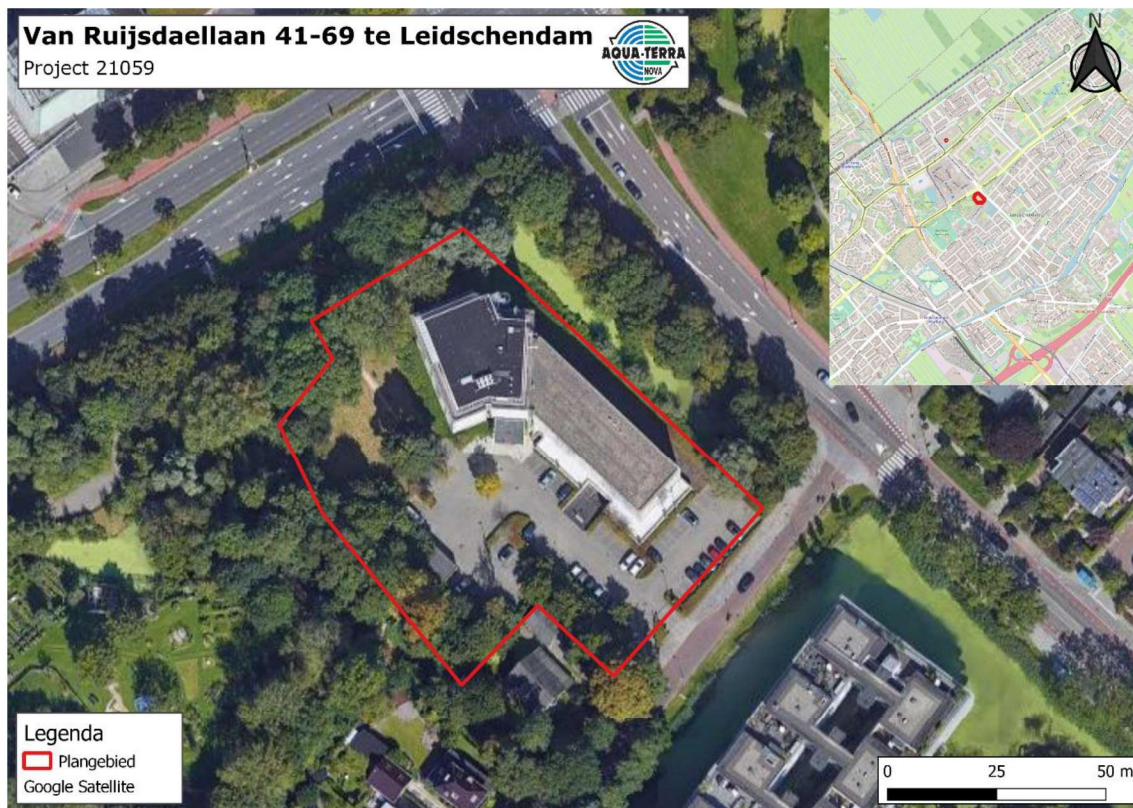
Tabel 2.1. Toetsingskader per beschermingscategorie.

Categorie	Toetsingskader
Artikel 3.1-3.4 & Artikel 3.5-3.9 (Vogelrichtlijn & Habitatrichtlijn)	Effecten dienen te allen tijde voorkomen te worden. Indien effecten op beschermde soorten niet uitgesloten kunnen worden, dient de omvang van de mogelijke effecten inzichtelijk gemaakt te worden middels vervolgonderzoek. Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en bestendig beheer, geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen, mits de handelingen uitgevoerd worden conform een goedgekeurde gedragscode. Indien het niet mogelijk is om conform een gedragscode te werken, dan dient ontheffing aangevraagd te worden.
Artikel 3.10-3.11 (Nationaal beschermde soorten)	Iedere afzonderlijke provincie heeft algemene soorten uit deze categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht (zorgplicht is wel van toepassing). Indien deze soorten niet zijn vrijgesteld dienen effecten te allen tijde voorkomen te worden. Indien effecten op beschermde soorten niet uitgesloten kunnen worden, dient de omvang van de mogelijke effecten inzichtelijk gemaakt te worden middels vervolgonderzoek. Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en bestendig beheer, geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen, mits de handelingen uitgevoerd worden conform een goedgekeurde gedragscode. Indien het niet mogelijk is om conform een gedragscode te werken, dan dient ontheffing aangevraagd te worden.
Alle planten en dieren (Zorgplicht)	In het kader van de zorgplicht dienen schadelijke effecten zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden voorkomen te worden, beperkt te worden of ongedaan gemaakt te worden.

3 PLANGEBIED

3.1 Ligging

Het plangebied is gelegen aan de Van Ruysdaellaan 41-69 te Leidschendam, in de gemeente Leidschendam-Voorburg in de provincie Zuid-Holland. Het plangebied betreft een kantoorcomplex in een stedelijke omgeving. Zie figuur 3.1 voor de ligging en de begrenzing van het plangebied.

Figuur 3.1. Ligging en begrenzing van het plangebied Van Ruysdaellaan 41-69 te Leidschendam (rood omkaderd).

Ten noorden van het plangebied ligt het kruispunt van de Noordsingel en de Burgemeester Banninglaan. Ten oosten ligt de Johann Sebastiaan Bachlaan. Ten zuiden van het plangebied is een woonhuis omgeven door bomen. Meer zuidelijk ligt de Van Ruysdaellaan. Langs de Van Ruysdaellaan staan vrijstaande woningen aan de weg, en ligt een appartementencomplex langs het water. Ten westen van het plangebied ligt de stadstuin en speeltuin Rusthout omgeven door bosschages.

3.2 Bestaande situatie

Het plangebied betreft een kantoorpand, een elektriciteitskast en een parkeerplaats met lantaarnpalen. Er staan meerdere soorten bomen, struiken en kruiden in het plangebied.

Het kantoorpand heeft een bouwjaar van 1992 en bestaat uit een blokvormige structuur met de entree en een balkvormige structuur eraan vast. Het blokvormige deel staat aan de noordkant en heeft vijf bouwlagen. De gevels van de begane grond bestaan uit glazen platen. Er is een stenen trap die naar de entree gaat aan de zuidzijde van het blok. De entree wordt overdekt met een overkapping die wordt ondersteund met metalen stangen. De 2^e, 3^e en 4^e bouwlaag hebben bakstenen gevels met openstootvoegen boven en onder de ramen. De vijfde bouwlaag is volledig van glazen materiaal en is een kleiner oppervlakte dan de bouwlagen eronder waardoor er op de vierde bouwlaag een rand van plat dak aanwezig is. Het dak van de vijfde bouwlaag is bedekt met bitumen materiaal. Het balkvormige bouwdeel aan oostzijde van het blok heeft 3 bouwlagen en een ondergrondse parkeerplaats. Alle gevels zijn van baksteen met wederom open stootvoegen boven en onder de ramen. Dit bouwdeel heeft ook een plat dak.

De elektriciteitskast ligt aan de zuidwestkant van het plangebied. Ook dit gebouw bestaat uit bakstenen gevels met één bouwlaag en een plat dak. Aan alle kanten zitten clusters van zes openstootvoegen op een rij ter hoogte van ongeveer 2,5 meter.

Aan de oost- en zuidkant van het gebouw ligt een parkeerplaats met verharde ondergrond. Hier staan enkele lantaarnpalen die het terrein verlichten. Er is een watergang aanwezig ten westen van het plangebied die naar het noorden loopt en ten oosten van het plangebied eindigt. Aan de zuid-, west- en noordzijde van het plangebied staan verschillende bomen, struiken en kruiden. Waargenomen soorten zijn onder andere paardenkastanje, wilg, esdoorn, veldzuring, grote brandnetel en klimop.

Zie voor een impressie van het plangebied de afbeeldingen in figuur 3.2.

Figuur 3.2. Impressie van het plangebied. Linksboven: Het Gehele kantoorpand met Het blokvormig deel links en het balkvormig deel rechts; Rechtsboven: Het blokvormig deel met de entree; Links midden: De elektriciteitscabine; Rechts midden: De oostzijde van het balkvormige deel; Linksonder: kruiden en bomen ten noorden van het plangebied; Rechtsonder: Grote brandnetels aan de oever van de watergang ten westen van het plangebied.

3.3 Beoogde situatie en activiteiten

De activiteitenomschrijving is opgesteld aan de hand van plattegronden, ontwerptekeningen en de mondeling en schriftelijk door de opdrachtgever verstrekte informatie.

Het huidige kantoorgebouw aan de Van Ruysdaellaan 41-69 zal worden gesloopt. Ook worden er bomen gekapt en planten gerooid. Op dezelfde locatie zal vervolgens nieuwe woningbouw worden gerealiseerd. Daarnaast wordt de watergang die ten noordoosten en noordwesten langs het plangebied loopt voor een gedeelte tijdelijk gedempt, en wordt de sloot zuidwestelijk langs het plangebied mogelijk permanent gedempt.

Deze activiteiten vormen de basis van de toetsing aan de Wet natuurbescherming.

3.4 Veldbezoek

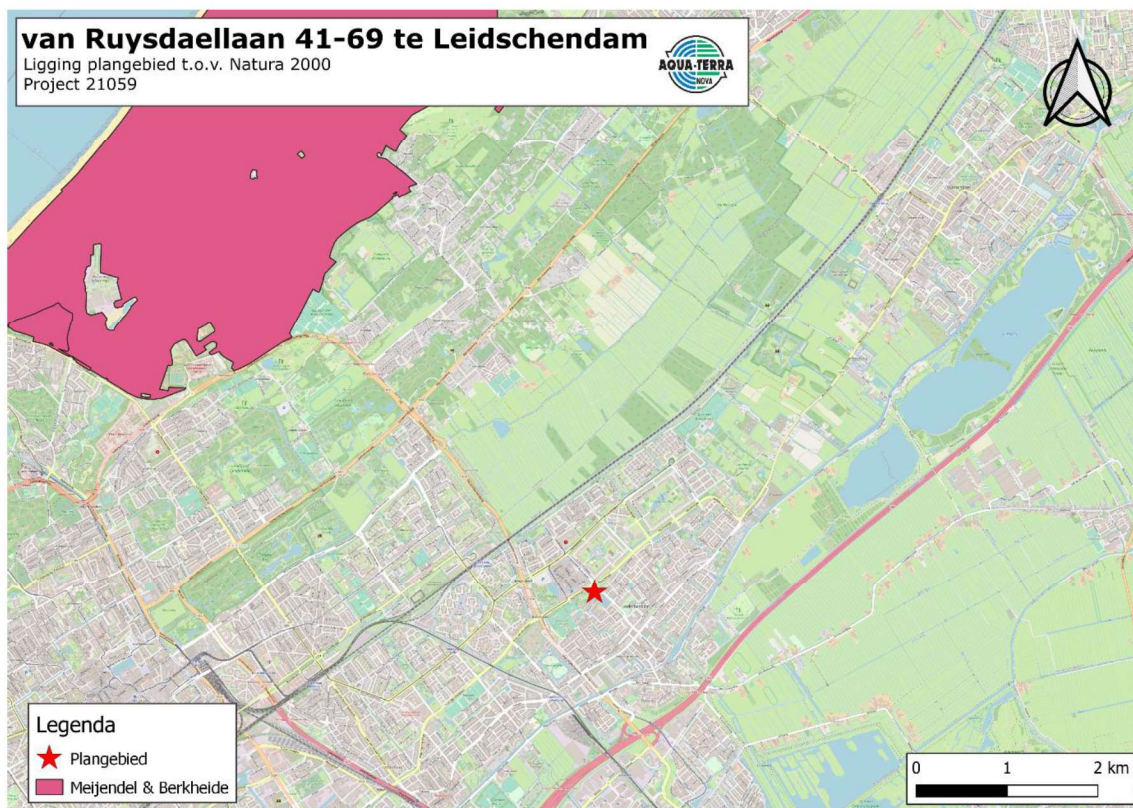
Het plangebied is bezocht in de ochtend van 27 juni 2022. Ook de randen van het plangebied zijn onderzocht. De weersomstandigheden tijdens dit oriënterend onderzoek waren droog, 6/8 bewolkt met een temperatuur van 18 °C, windkracht 2 Bft uit het westen. Tijdens de inventarisatie zijn aanwezige natuurwaarden in het plangebied bekeken. Beschermde soorten worden alleen op basis van regionale verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikte habitat uitgesloten, anders worden ze meegenomen in de toetsing.

4 RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING

Onderstaand wordt bepaald wat de afstand is van het plangebied tot beschermde natuurgebieden of gebieden die behoren tot een ecologische verbindingzone en wordt getoetst of de geplande activiteiten mogelijk een negatief effect kunnen hebben op deze beschermde natuurgebieden en ecologische verbindingzones. Indien er schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk zijn/is.

4.1 Natura 2000-gebieden

Het Natura 2000-gebied 'Meijndel & Berkheide' bevindt zich op circa 4 km afstand ten noordwesten van het plangebied, zie figuur 4.1. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand.

Figuur 4.1. Positie van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden.

Het Natura 2000-gebied 'Meijndel & Berkheide' bestaat uit een brede duinstrook met een gevarieerd en uitgestrekt, kalkrijk duinlandschap, dat reliëfrijk en afwisselend is. Het landschap heeft een kenmerkende opbouw van evenwijdige duinenrijen met opeenvolgende hoge paraboolduinen en moerassige laagten met struweel, waarin grote valleien liggen zoals Kijfhoek, Bierlap en de vallei Meijndel.

De meeste negatieve effecten door de geplande ontwikkeling worden door de afstand en de tussenliggende infrastructuur uitgesloten. Stikstofdepositie op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden kan echter niet op voorhand uitgesloten worden, zie volgende paragraaf.

Stikstofdepositie

Stikstofdepositie is de hoeveelheid stikstof die in de vorm van NO_x (stikstofoxiden) of NH_3 (ammoniak), neerdaalt op de bodem. Verschillende bronnen, zoals bouwwerktuigen, verkeer en mest hebben een stikstofuitstoot. In Nederland is in 118 van de 162 Natura 2000-gebieden de stikstofdepositie hoger bevonden dan ten minste één habitat of soort kan verdragen. Een verdere toename van de stikstofdepositie kan leiden tot 'significante effecten' op de beschermde natuurgebieden, wat alleen is toegestaan met een vergunning Wet natuurbescherming.

Om de stikstofdepositie te berekenen wordt er gekeken naar de sloop-/bouwphase en naar de gebruiksfase. Voor beide fasen wordt een berekening gemaakt. Voor de sloop-/bouwphase wordt met

name gekeken naar de machines die gebruikt worden en naar de vervoersbewegingen van en naar het plangebied tijdens de sloop-/bouwphase. Voor de gebruiksfase wordt met name gekeken naar de vervoersbewegingen van en naar het plangebied en naar de uitstoot van het gebouw zelf in de nieuwe (beoogde) situatie.

De Raad van State heeft op 2 november 2022 geoordeeld dat de bouwvrijstelling niet meer gebruikt mag worden bij bouwprojecten waarvoor mogelijk een vergunning nodig is. De AERIUS-calculator is het voorgeschreven instrument voor de toestemmingsverlening. Met de AERIUS-calculator worden de stikstofdepositieberekeningen uitgevoerd en wordt de depositie van de stikstof op Natura-2000 gebieden berekend. Deze rekentool is door het RIVM geactualiseerd en op 26 januari 2023 gepubliceerd. Stikstofdepositieberekeningen worden met deze geactualiseerde versie van de AERIUS-calculator uitgevoerd.

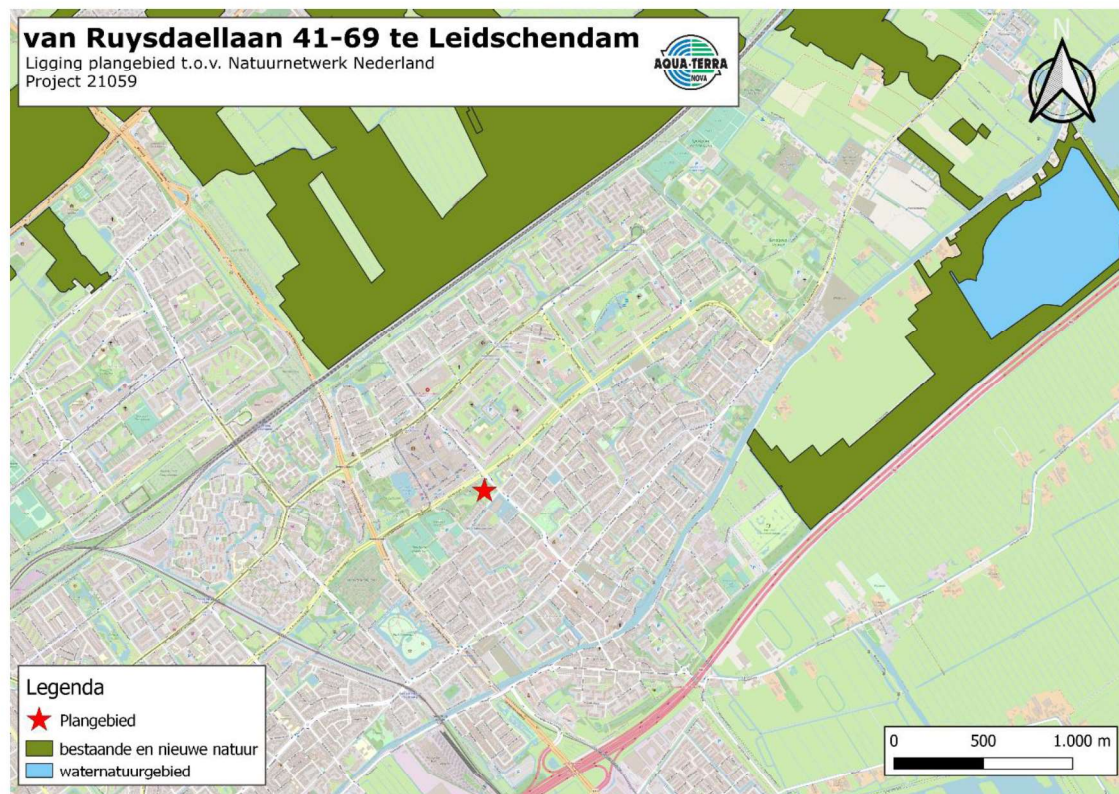
Projecten die op basis van de bouwvrijstelling al zijn vergund, maar nog niet onherroepelijk zijn, kunnen mogelijk gevolgen ondervinden na de afschaffing van de bouwvrijstelling. Dit verschilt per geval. Aqua-Terra Nova kan indien gewenst advies geven.

De uitspraak van 2 november 2022 heeft geen gevolgen voor omgevingsvergunningen die zijn verleend en waartegen geen bezwaar of beroep meer mogelijk is (ook wel 'onherroepelijke' omgevingsvergunningen).

Een stikstofdepositieberekening ten behoeve van de beoogde werkzaamheden wordt mogelijk vanuit het bevoegd gezag geëist. De mogelijke stikstofdepositie vanwege de herontwikkeling wordt in een ander onderzoeksrapport beoordeeld.

4.2 Ecologische verbindingszones

Het plangebied is niet gelegen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)², zie figuur 4.2. Het plangebied bevindt zich op circa 1 km van een ecologisch natuurgebied dat deel uitmaakt van het NNN. Het betreft hier het landgoed ten noorden van het plangebied. Het NNN kent geen externe werking. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Nadere toetsing in het kader van de Wet Natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Figuur 4.2. Positie van het plangebied ten opzichte van het NNN.

4.3 Houtopstanden

In de Wet natuurbescherming geldt een bescherming van houtopstanden die groter zijn dan 10 are, (1000 m²) en op rijbeplanting van meer dan 20 bomen. Deze regel is enkel van toepassing op een bos of bomenrij buiten de bebouwde kom.

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom. Gezien de regel voor de bescherming van houtopstanden enkel geldt voor houtopstanden (groter dan 1000 m² en een rijbeplanting van meer dan 20 bomen) is een melding bij de provincie Zuid-Holland niet noodzakelijk.

5 RESULTATEN SOORTBESCHERMING

In dit hoofdstuk worden eventuele effecten van de geplande werkzaamheden op aanwezige natuurwaarden uitgewerkt. Daarnaast wordt antwoord gegeven op de vraag of, en zo ja, in welke mate beschermde plant- en diersoorten, beschermd door de Wet natuurbescherming, door de beoogde activiteiten kunnen worden geschaad. Indien er schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is/zijn.

5.1 Vaatplanten

Het plangebied is tijdens het uitvoeren van het oriënterend veldbezoek gecontroleerd op mogelijk aanwezige beschermde vaatplanten. Deze zijn niet aangetroffen. Zowel op basis van verspreidingsgegevens als de deels verharde bodem en de voedselrijke bodem in het plangebied, worden beschermde vaatplanten niet verwacht³. De aanwezigheid van beschermde flora kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze soort is noodzakelijk.

5.2 Vogels

Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd. Daarnaast zijn rust- en verblijfplaatsen én de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaar rond beschermd¹. In het plangebied worden broedende vogels verwacht, zowel algemene broedende vogels en soorten uit categorie 5.

5.2.1 *Vogels met jaar rond beschermde verblijfplaats*

Op basis van verspreidingsgegevens is gebleken dat in de omgeving van de Van Ruysdaellaan 41-69 te Leidschendam de gierzwaluw en huismus behorend tot de categorie 1-4 (jaar rond beschermde vaste verblijfplaats) voorkomen⁴. De gierzwaluw nestelt in gebouwen, onder de dakgoot, achter de regenpijp, onder dakpannen, of in een gat in de muur en ook wel in neststenen. De huismus nestelt onder dakpannen, in gaten en kieren van gebouwen, in mussenkasten of dicht struweel. Het plangebied is niet geschikt voor deze soorten, er zijn geen geschikte bouwwerken aanwezig. Op de bebouwing is geen pannendak aanwezig of gaten of kieren die groot genoeg zijn voor huismus en/of gierzwaluw. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor de huismus, echter is er voldoende alternatief foerageergebied in de directe omgeving. Het park aan de westzijde van het plangebied bevat voldoende groen om als foerageerplek te dienen voor de huismus. De aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen voor gierzwaluwen en huismussen kan worden uitgesloten. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

De bebouwing is niet geschikt voor roofvogels als slechtvalk, omdat de bebouwing te laag is. De bomen in het plangebied zijn geschikt voor uilen en/of roofvogels. Tijdens het veldbezoek is er in de bomen gezocht naar oude nesten. Er zijn geen (oude) nesten van uilen en/of roofvogels aangetroffen in de bomen die gerooid gaan worden. Daarnaast zijn geen nesten in omliggende bomen waargenomen die mogelijk van een roofvogel en/of uil zouden kunnen zijn. In de bomen die gekapt gaat worden kan de aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van uilen en/of roofvogels worden uitgesloten. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

5.2.2 *Vogels uit categorie 5*

Van de vogelsoorten met een verblijfplaats uit de categorie 5 zijn verschillende vogels binnen het plangebied te verwachten zoals ekster, blauwe reiger, koolmees, pimpelmees en zwarte kraai. Nesten van categorie 5-soorten zijn jaar rond beschermd wanneer specifieke ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen¹. In dit geval wordt het plangebied mogelijk gebruikt als foerageergebied en als nestgelegenheid. Ekster en zwarte kraai maken grote nesten in de boomvork van middelhoog tot hoge bomen. Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten aangetroffen. De blauwe reiger broedt ook in grote nesten in de bomen. Deze nesten zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. In holtes in het groen nestelen naar verwachting holtebroeders als koolmees en pimpelmees. Echter is er in de omgeving voldoende alternatief en zijn er geen redenen om de nesten jaar rond te beschermen. Wel zijn de vogels en hun nesten beschermd tijdens het broeden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole plaats te vinden. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

5.2.3 *Algemene (broed)vogels*

In en rondom het plangebied zijn algemene vogelsoorten te verwachten zoals houtduif, halsbandparkiet, winterkoning, merel, kauw en meerkoet. Het groen in en het water naast het plangebied zijn geschikt als broedlocatie voor algemene vogels. De halsbandparkiet en kauw maken

gebruik van hollen in bomen om hun nest in te bouwen. De houtduif en winterkoning maakt zijn nesten in bomen. De merel maakt gebuikt van lage bomen en struweel om een nest in te bouwen. De wilde eend en kraakend broeden op de grond nabij water. De meerkoet bouwt een drijvend nest op het water.

Alle vogels zijn tijdens het broeden beschermd en mogen dan niet verstoord worden. Er wordt aanbevolen om buiten het broedseizoen (grootweg van maart t/m juli) te werken. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole plaats te vinden. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van verspreidingsgegevens is gebleken dat in de omgeving van het plangebied geen strikt beschermde grondgebonden zoogdieren voorkomen^{1,5}. Het voorkomen van strikt beschermde zoogdiersoorten in het plangebied kan worden uitgesloten. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Het oriënterend onderzoek wijst uit dat het plangebied geschikt is voor nationaal beschermde zoogdiersoorten zoals dwergspitsmuis, bosmuis, veldmuis, huisspitsmuis, vos, egel, woelrat en konijn. Ook kunnen er binnen het plangebied algemene zoogdiersoorten voorkomen als bruine rat. Voor nationaal beschermde zoogdiersoorten dwergspitsmuis, bosmuis, veldmuis, huisspitsmuis, vos, egel, woelrat en konijn geldt binnen de provincie Zuid-Holland een vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming¹. De zorgplicht blijft echter wel van kracht.

5.4 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Alle soorten vleermuizen zijn beschermd binnen de Wet natuurbescherming¹. Vleermuizen maken binnen hun netwerk gebruik van vaste verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Deze vaste rust- en verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd, ook als de dieren op dat moment niet aanwezig zijn. Daarnaast is de functionele leefomgeving van vleermuizen beschermd. Dit zijn de vaste vliegroutes en essentiële foerageergebieden, die nodig zijn om een verblijfplaats te laten functioneren.

Er is al een vleermuisonderzoek uitgevoerd voor dit project, zie bijlage 1. Het projectnummer is 21059/AQT301FF/LVS d.d. 14 juli 2022. Het volgende is hieruit geconcludeerd:

- Er is één zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis waargenomen aan de westkant van het kantoorgebouw, deze verblijfplaats wordt tevens als paarverblijfplaats gebruikt;
- Er zijn twee zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen waargenomen aan de oostkant van het kantoorgebouw;
- De watergang, bosschages en bomen ten noorden en oosten langs het kantoorgebouw in het plangebied wordt gebruikt door gewone dwergvleermuis als foerageergebied. Dit is geen essentieel foerageergebied;
- De watergang ten noorden en oosten van het plangebied wordt gebruikt als vliegroute. Dit is een essentiële vliegroute.

5.4.1 Verblijfplaatsen

In alle gevels van het kantoorpand zijn openstootvoegen aanwezig. Deze voegen zijn voornamelijk aanwezig boven en onder de ramen in rijen van vijf. Ook de elektriciteitscabine heeft open stootvoegen op ongeveer 2,5 meter hoogte, zie figuur 5.1. De aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen kan niet worden uitgesloten.

In het plangebied zijn bomen aanwezig die potentieel geschikte holtes bevatten die kunnen dienen als vaste rust- en/of verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen zoals de watervleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis. De bomen waren te dicht begroeid met een bladerdek om zeker te kunnen zijn dat er geen holtes in de bomen aanwezig zijn. De bomen zijn echter meegenomen tijdens het vleermuisonderzoek, er zijn geen in- of uitvliegers waargenomen tijdens de bezoeken. Ook zijn er tijdens het hele vleermuisonderzoek geen boombewonende soorten aangetroffen, enkel de gewone dwergvleermuis die in gebouwen verblijft. Voor vervolgstappen, zie het vleermuisonderzoek 21059/AQT301FF/LVS d.d. 14 juli 2022.

Figuur 5.1 De locaties van de openstootvoegen. Boven: Enkele ramen waarboven openstootvoegen aanwezig zijn. Linksonder: De openstootvoegen op de elektriciteitscabine (rood omcirkeld). Rechtsonder: De rij van vijf openstootvoegen boven een raam (rood omcirkeld).

5.4.2 Foerageergebied en vliegroute

Het plangebied en de omgeving van het plangebied zijn geschikt als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Het betreft hier geen essentieel foerageergebied omdat er genoeg alternatief foerageergebied in de omgeving aanwezig is.

Sommige vleermuizen maken gebruik van lijnvormige structuren, zoals watergangen en bomenrijen, als vliegroute. Andere vleermuizen zijn minder afhankelijk van dit soort structuren⁶. De watergang ten noorden en westen is een essentiële vliegroute. Tijdens het vleermuisonderzoek zijn er veel overvliegers langs de watergang gevlogen. Voor vervolgstappen, zie het vleermuisonderzoek 21059/AQT301FF/LVS d.d. 14 juli 2022.

5.5 Amfibieën

Uit de landelijke verspreidingsgegevens komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied geen strikt beschermde amfibieën voorkomen⁷. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en de ligging in stedelijk gebied worden deze redelijkerwijs ook niet verwacht. De aanwezigheid van strikt beschermde amfibieën kan worden uitgesloten.

De groenstroken in het plangebied zijn geschikt voor nationaal beschermde soorten, als bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker, poelkikker en bastaardkikker. Voor deze soorten geldt in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming. De zorgplicht blijft echter wel van kracht.

5.6 Reptielen

Uit de landelijke verspreidingsgegevens komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde reptielen voorkomen⁷. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en de ligging in stedelijk gebied worden deze redelijkerwijs ook niet verwacht. De aanwezigheid van (strikt) beschermde reptielen kan worden uitgesloten.

5.7 Vissen

In het plangebied zijn geen watergangen of ander open water aanwezig. Negatieve effecten op vissen zijn uitgesloten. De watergang ten noorden en westen van het plangebied is wel geschikt voor algemene vissoorten, maar niet voor beschermde vissoorten. Er wordt echter niet aan deze watergang gewerkt. Om de kwaliteit van de watergang te behouden moet vervuiling van de watergang voorkomen worden door bijvoorbeeld geen puin of afval in het water te laten komen tijdens de werkzaamheden. Nader onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

5.8 Overige beschermde soorten

Van de ongewervelden zijn naast vlinders en libellen, enkele kevers (vliegend hert, brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, vermiljoenkever), weekdieren (platte schijfhoren, Bataafse stroommossel) en een kreeftachtige (rivierkreeft), beschermd door de Wet natuurbescherming^{1,8,9}. Het plangebied en directe omgeving voorzien voor geen van deze soorten in geschikt habitat. Het voorkomen van beschermde ongewervelden kan hierdoor redelijkerwijs worden uitgesloten. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming.

6 CONCLUSIES EN ADVIES

Aqua-Terra Nova BV heeft een onderzoek uitgevoerd naar de consequenties van natuurwetgeving op de geplande werkzaamheden met betrekking tot het project aan de Van Ruysdaellaan 41-69 te Leidschendam. Op basis van een locatiebezoek en een literatuurstudie is geïnventariseerd welke beschermde soorten er in het plangebied aanwezig kunnen zijn. Aan de hand van de projectbeschrijving is getoetst of de geplande activiteiten in strijd kunnen zijn met de Wet natuurbescherming. De conclusies van de toetsing worden in dit hoofdstuk gegeven.

6.1 Gebiedsbescherming

Op grond van dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Het plangebied bevindt zich op circa 4 km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Meijndel & Berkheide'. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het Natura-2000-gebied kunnen op voorhand worden uitgesloten, behoudens stikstofdepositie. Een nadere toetsing in het kader van gebiedsbescherming voor aspecten anders dan stikstofdepositie is niet noodzakelijk. De mogelijke stikstofdepositie met een AERIUS-berekening vanwege de herontwikkeling wordt in een ander onderzoeksrapport beoordeeld. Een nadere toetsing in het kader van gebiedsbescherming is niet noodzakelijk.
- Het plangebied bevindt zich op circa 1 km van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Negatieve effecten op het NNN kunnen worden uitgesloten. Een nadere toetsing is niet noodzakelijk.
- Een melding van de kap van houtopstanden bij de provincie Zuid-Holland is niet noodzakelijk.

6.2 Soortenbescherming

In tabel 6.1 zijn de benodigde vervolgstappen conform de Wet natuurbescherming per soortgroep aangegeven. In tabel 6.2 wordt de betekenis van de kleurencode weergegeven.

Tabel 6.1. Overzicht beschermde soorten

Soortgroep	Wet	Geadviseerde vervolgstappen
Vaatplanten		
Beschermde soorten	Wnb 3.5 of 3.10	Aanwezigheid uitgesloten.
Algemene soorten	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht.
Vogels		
Soorten met jaarrond beschermde verblijfplaats	Wnb 3.1	Aanwezigheid uitgesloten.
Categorie 5 soorten	Wnb 3.1	Verstoring broedende vogels voorkomen. Binnen het broedseizoen is een broedvogelcontrole noodzakelijk.
Algemene soorten	Wnb 3.1	Verstoring broedende vogels voorkomen. Binnen het broedseizoen is een broedvogelcontrole noodzakelijk.
Grondgebonden zoogdieren		
Beschermde soorten	Wnb. 3.5 of 3.10	Aanwezigheid uitgesloten.
Algemene en vrijgestelde soorten	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht.
Vleermuizen		
Verblijfplaatsen	Wnb 3.5	Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen uitgevoerd. Voor vervolgstappen, zie het vleermuisonderzoek 21059/AQT301FF/LVS d.d. 14 juli 2022.
Vliegroutes en foerageergebied	Wnb 3.5	Nader onderzoek naar vliegroute en foerageergebied van vleermuizen uitgevoerd. Voor vervolgstappen, zie het vleermuisonderzoek 21059/AQT301FF/LVS d.d. 14 juli 2022.
Amfibieën		
Beschermde soorten	Wnb 3.5 of 3.10	Aanwezigheid uitgesloten.
Algemene en vrijgestelde soorten	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht.
Reptielen		
Beschermde soorten	Wnb 3.5 of 3.10	Aanwezigheid uitgesloten.
Vissen		

Beschermde soorten	Wnb 3.5 of 3.10	N.v.t.
Algemene soorten	Wnb 1.11	N.v.t.
Overige soorten		
Beschermde soorten	N.v.t.	Aanwezigheid uitgesloten.

Tabel 6.2. Betekenis kleurencodes.

Kleur	Betekenis
Groen	Werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden met inachtneming van de algemene zorgplicht. Verdere vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.
Geel	Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd mits maatregelen genomen worden of conform een goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt. Indien negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden is nader onderzoek noodzakelijk.
Rood	Nader onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten, functie van het plangebied voor de betreffende soorten en de invloed van het project op individuen en de gunstige staat van instandhouding van de soort is noodzakelijk. Indien uit het onderzoek blijkt dat betreffende soort aanwezig is en negatieve effecten niet uit te sluiten dan wel te voorkomen zijn dient ontheffing aangevraagd te worden.
Blauw	Nader onderzoek is al uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. Voor details, zie bijlage. Kenmerk: 21059/AQT301FF/LVS d.d. 14 juli 2022.

6.3 Advies en vervolgstappen

De beoogde werkzaamheden betreffen het slopen van een bedrijfspand en elektriciteitshuisje. Ook zullen bomen worden gekapt en planten worden gerooid. Daarnaast wordt de watergang die ten noordoosten en noordwesten langs het plangebied loopt voor een gedeelte tijdelijk gedempt, en wordt de sloot zuidwestelijk langs het plangebied mogelijk permanent gedempt. In de plaats wordt een nieuw appartementencomplex gebouwd in de Ruysdaellaan 41-69 te Leidschendam.

6.3.1 Broedvogels

Alle in Nederland broedende vogels en hun eventuele nesten zijn strikt beschermd en mogen tijdens het broeden niet verstoord worden. De meeste vogels broeden in de periode maart tot en met juli. Echter zijn vogels welke buiten deze periode broeden ook te allen tijde beschermd. Indien werkzaamheden in de periode maart t/m juli moeten worden uitgevoerd, dient de aanwezigheid van broedende vogels voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden. Indien vogelnesten of broedende vogels aangetroffen worden, dienen de werkzaamheden nabij het nest of broedplaats uitgesteld te worden totdat de jongen vliegvlug zijn of dient er een verstoringsvrije zone rond de broedplaats opgesteld te worden.

6.3.2 Vleermuizen

Voor vervolgstappen, zie het vleermuisonderzoek 21059/AQT301FF/LVS d.d. 14 juli 2022.

6.3.3 Natuurinclusief bouwen

Om de natuur voldoende ruimte te geven is het advies om de nieuwbouw natuurinclusief te bouwen. Amsterdam heeft een brochure beschikbaar met mooie voorbeelden, zie <https://openresearch.amsterdam/nl/page/47014/handboek-natuurinclusief-bouwen>

6.3.4 Zorgplicht

Te allen tijde dient er rekening gehouden te worden met de algemene zorgplicht, artikel 1.11 Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat er altijd rekening met in het wild levende dieren en planten gehouden moet worden. Tijdens de werkzaamheden moet gelet worden op de aanwezigheid van planten en dieren en moet voorkomen worden dat deze onnodig gedood, verwond of aangetast worden. Alle dieren, ook de niet beschermde soorten, moeten de ruimte krijgen om te kunnen vluchten en zichzelf in veiligheid te brengen.

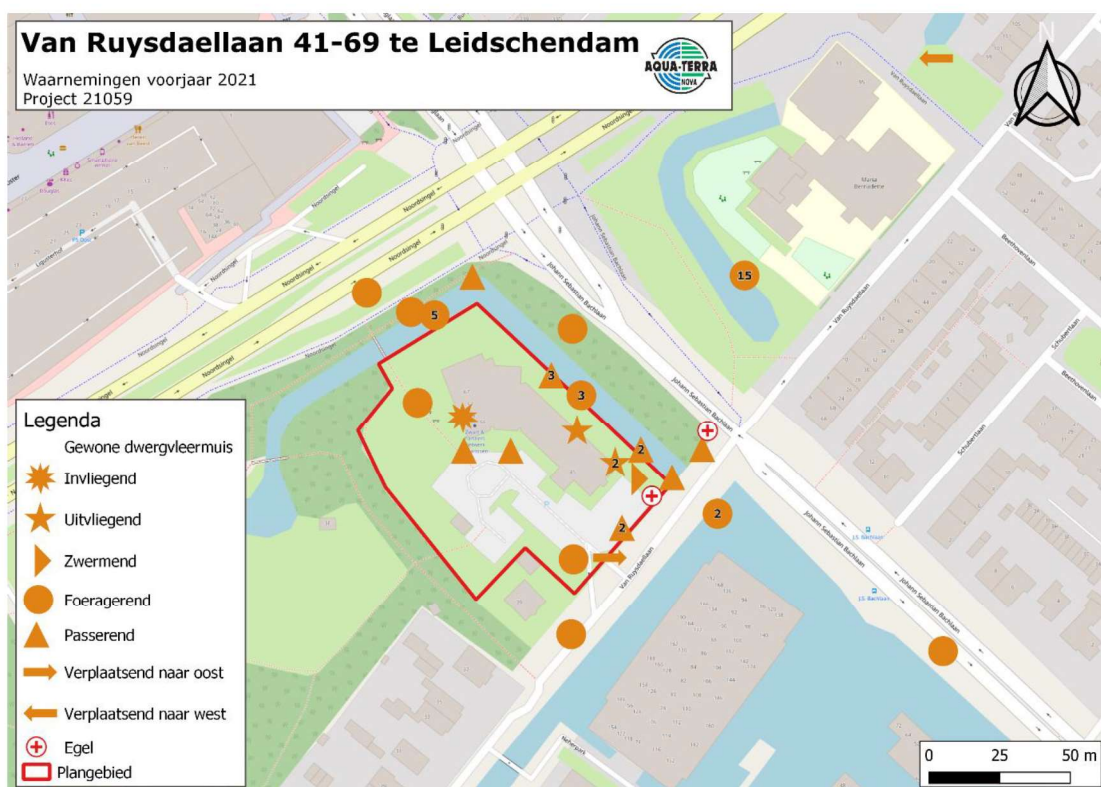
6.4 Geldigheid

Afhankelijk van de tijd tussen dit onderliggende onderzoek en de werkzaamheden, kan een actualiserend of aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn. De conclusies van dit onderzoek zijn drie jaar geldig.

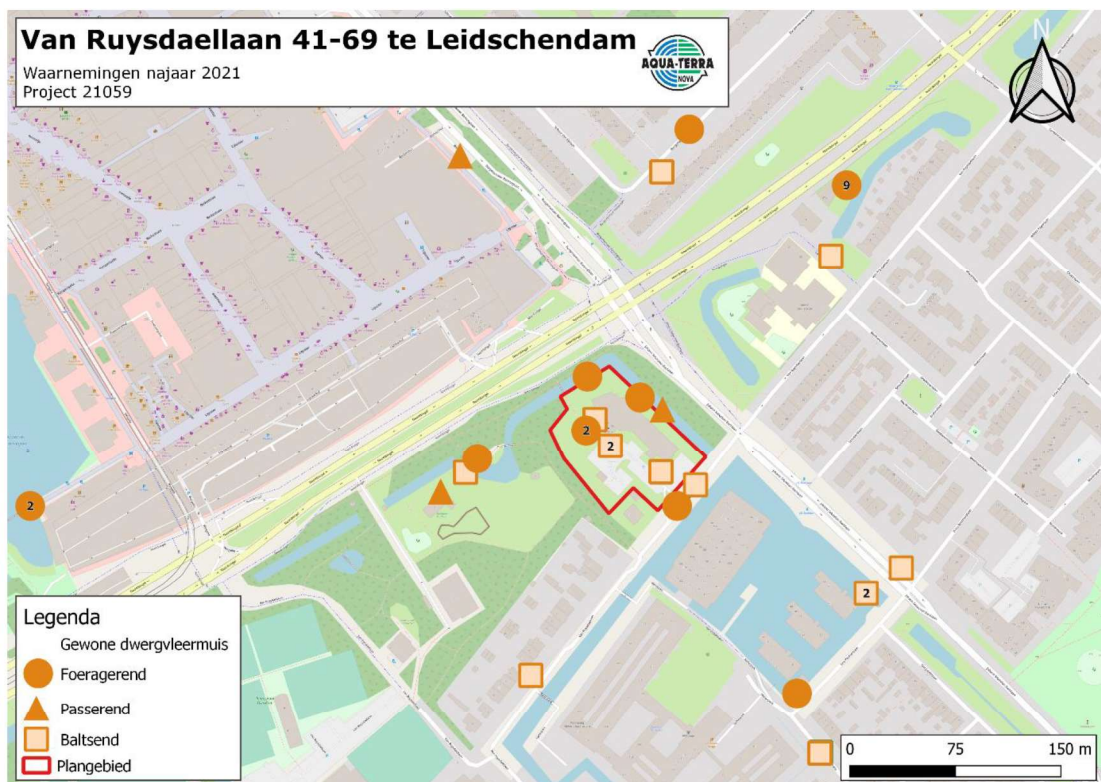
7 REFERENTIES

1. Ministerie van Economische zaken. *Wet natuurbescherming*. (2016).
2. Rijksoverheid. Begrenzing van het Natuurnetwerk en de Natura 2000-gebieden. (2018).
3. FLORON.
4. SOVON.
5. Zoogdiervereniging.
6. Limpens, H., Twisk, P. & Veenbaas, G. *Met vleermuizen overweg*.
7. RAVON.
8. Vlinderstichting.
9. EIS kenniscentrum insecten en andere ongewervelden.

8 BIJLAGE 1 WAARNEMINGEN VLEERMUISONDERZOEK

Figuur 1 Waarnemingen vleermuisonderzoek voorjaar 2021 Van Ruysdaellaan 41-69 te Leidschendam.

Figuur 1 Waarnemingen vleermuisonderzoek voorjaar 2021 Van Ruysdaellaan 41-69 te Leidschendam.

